

Elektronisch factureren in Nederland

Verslag van een gespreksronde over de inzet van ICT bij het
afhandelen van factureringsverkeer

Oktober 2007

'verplichter', maar consensus zoeken bij het uitstippelen van het invoeringstijdpad.

4. Rol softwarebouwers

In de praktijk zal blijken dat de softwarebouwers een cruciale rol te vervullen hebben bij de introductie van elektronisch factureren. Zij moeten hun pakketten zo inrichten dat daarmee de ontwikkelingen die we willen stimuleren zoveel mogelijk worden ondersteund. Een concrete stap is daarom dat de hiervoor beschreven stappen met de softwareleveranciers worden doorgesproken, zodat met hen concrete afspraken kunnen worden gemaakt over de wijze waarop en het tempo waarin hun pakketten voor elektronisch factureren worden klaargemaakt.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
	<i>Uitgelicht:</i> Financieel Dagblad, 15 september 2007	4
2.	Forum Standaardisatie.....	6
3.	Platform Elektronisch Factureren (ELFA).....	8
4.	VNO-NCW	10
	<i>Uitgelicht:</i> Standpunt VNO-NCW en MKB-Nederland	11
5.	Hoofdbedrijfschap Detailhandel (HBD).....	13
	<i>Uitgelicht:</i> Betere zorg door e-pakbon	15
6.	Multinational X.....	16
7.	Unilever.....	17
8.	SMDG en ECT	19
	<i>Uitgelicht:</i> Elektronisch factureren in Denemarken	20
9.	DSM	22
10.	Regiebureau Inkoop Rijksoverheid.....	24
11.	En nu verder	25

2. Maar 'gewoon' beginnen

De overheid moet het voorbeeld geven. De overheid moet op termijn elektronische facturen kunnen ontvangen. Op langere termijn (bijv. eind 2011) moet de overheid bedrijven verplichten hun facturen elektronisch op te sturen. De overheid moet daarbij zijn krachten zoveel mogelijk bundelen. We kunnen aan Sjep Eilander vragen dit als Chief Procurement Officer voor de Rijksoverheid te regelen.

3. Een aanbevolen standaard

Er zijn op dit moment op verschillende plekken verschillende standaarden voor elektronisch factureren in gebruik. Bij het uitwerken van concrete stappen kunnen we daaraan niet zomaar voorbijgaan. Het verplicht stellen van een bepaalde standaard is op dit moment dan ook niet echt een optie.

Aan de andere kant is er in de markt wel behoefte aan richting. Ik denk dat we die richting kunnen geven door te gaan werken met een aanbevolen standaard. UBL lijkt daarvoor de meest gerede kandidaat.² Het is niet alleen de keuze van de Denen, het is ook een binnen Europa zoemende standaard en is het een standaard met vermoedelijk de laagste implementatiekosten. Dat laatste punt is ook belangrijk, omdat de voorlopers ooit zullen moeten migreren.

De overheid moet het op zich nemen de eigen infrastructuur voor gebruik van UBL in te richten. We moeten daarbij niet optreden als

² Ook EBXML lijkt ook een redelijke kandidaat, maar is berrucht in verband met de enorme implementatiekosten. Zelfs Garner noemt deze standaard al jaren 'heavily politicized'; ergo: veel gelovigen, moeizame en dure invoering en weinig software support.

oplossingen naast elkaar gebruikt, bijvoorbeeld omdat verschillende leveranciers of afnemers nu eenmaal hun eigen oplossingen voorschrijven. Er is dus een markt voor service providers die in staat zijn berichten van het ene format naar het andere om te zetten. Daaraan is een goede boterham te verdienen. Als een bepaalde omzetting heel vaak plaats moet vinden is dit per bericht goedkoop. Als een omzetting heel weinig wordt gebruikt, is dat per bericht duur.

Wat gaan we doen?

Ik denk dat er een aantal acties nodig is om elektronisch factureren de komende tijd verder te stimuleren:

1. Bekendheid geven

Elektronisch factureren moet meer bekendheid krijgen, zeker in het MKB. Zo krijgen ondernemers meer inzicht in de voordelen die elektronisch factureren heeft. Het is belangrijk de factuur daarbij niet als los document te bekijken, maar de relatie met de rest van het logistieke en administratieve proces in de gaten te houden. Zo is de factuur voor het MKB vooral een verlengstuk van de pakbon.

Het is belangrijk daarbij in de gaten te houden dat we niet van een individuele MKB-er kunnen verlangen dat hij zelf het wiel gaat uitvinden. Veel meer is er een rol voor branche-organisaties om elektronisch factureren voor hun leden toegankelijk te maken. Branches die daarvoor in zijn kunnen daaraan door middel van pilots een belangrijke bijdrage leveren.

1. Inleiding

Het Strategisch ICT-overleg heeft in juni 2006 het manifest 'Nederland in Verbinding' uitgebracht. In dit manifest hebben vertegenwoordigers van overheid en bedrijfsleven samen een aantal ambities geformuleerd - ook wel doorbraken genoemd - gericht op het versterken van de inzet van ICT in de Nederlandse samenleving. Het Strategisch ICT-overleg heeft aan elk van die ambities uit zijn midden een ambassadeur gekoppeld die als aanjager en bewaker fungeert.

Ik treed op als ambassadeur voor het onderwerp 'afspraken over standaarden'. Dit is een breed gebied dat om nadere concretisering vroeg. Daarom heb ik besloten mijn ambassadeurschap in de eerste plaats te richten op standaardisering van elektronisch facturingsverkeer. Samen met Nico Westpalm van Hoorn - voorzitter van het Forum Standaardisatie - heb ik in dat verband een ronde gemaakt langs belangrijke spelers op het gebied van elektronisch factureren in Nederland. Mijn bevindingen leg ik met dit boekwerkje aan u voor.

Jenny Thunnissen

Bedrijven willen af van kostbare

Elektronische afhandeling nota's belooft

Cor de Horde
Amsterdam

Nederlandse bedrijven kunnen jaarlijks €10 mrd besparen als ze hun facturen volledig elektronisch afhandelen. Daarvoor moet er wel snel een goedkope, internationale standaard komen, zeggen de ondernemingsorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland.

Het overgrote deel van de Nederlandse ondernemingen (95%) verstuurt nog steeds papieren nota's aan hun klanten in de zakelijke markt. Dat komt volgens de werkgeversorganisaties doordat een volledig elektronische afhandeling, zonder handmatige tussenkomst, alleen mogelijk is als koper en verkoper hetzelfde systeem gebruiken.

Er bestaat wel een standaard:

EDI. Die is in de jaren tachtig onder auspiciën van de Verenigde Naties ontwikkeld. Voor ondernemers is deze standaard veel te duur, zeggen VNO en MKB, door de hoge kosten van de benodigde software en expertise.

Om die reden zijn het meestal de grotere bedrijven die nu al elektronisch factureren. De werkgeversorganisaties steunen een plan van de Europese Commissie om in een werkgroep een internationale, open standaard te ontwikkelen.

Niet alleen de hoge kosten schrikken ondernemers af, denken de organisaties. Veel bedrijven weten niet eens dat elektronische rekeningen al mogelijk zijn.

Elektronisch factureren is aanzienlijk voordeliger dan het verstuuren en verwerken van papieren rekeningen. De volledige verwerking

11. En nu verder ...

Het speelveld

In de door ons gevoerde gesprekken tekent zich ongeveer het volgende speelveld af.

Elektronisch factureren leeft bij grote bedrijven en bij middelgrote bedrijven met veel klanten (bijvoorbeeld bloemenverlagers). Dat is ook wel logisch: de grote volumes maken de voordelen van elektronisch factureren heel tastbaar en de organisaties zijn voldoende uitgerust om zich dat ook te realiseren.

Elektronische factureren leeft veel minder bij het midden- en kleinbedrijf. Voor MKB-ers behoort factuurverkeer niet tot hun kernactiviteiten; de volumes zijn ook veel kleiner dan in het grootbedrijf. Dit maakt de voordelen minder zichtbaar. In het midden- en kleinbedrijf speelt de pakbon ook een veel belangrijker rol dan de factuur; eigenlijk is de pakbon het hart van de (voorraad)administratie.

Binnen de overheid leeft elektronisch factureren nog nauwelijks. Veel onderdelen van de overheid werken traditioneel met hun eigen systemen en administratieve inrichting. Omdat het om maatwerk gaat, bestaat daar het gevoel dat ze zichzelf daarmee goed bedienen.

Eén standaard?

Eén standaard is er nog niet. Iedereen kiest zijn eigen oplossing (zelfs 'good old' EDI speelt nog steeds een rol); soms worden zelfs meer

Hoge rekening Kosten facturering

30 euro
Een papieren factuur kost €30, door papier en postzegel, maar vooral door het benodigde mensennetwerk

Uitgelicht: Financieel Dagblad, 15 september 2007

4

10. Regiebureau Inkoop Rijksoverheid

Siep Eilander is Chief Procurement Officer voor de Rijksoverheid. Eilander werkt aan het professionaliseren van de inkoopfunctie voor het rijk. Structureren, samen nadenken, samen uitvoeren en specialiseren zijn hierin kernbegrippen. Het factureringsverkeer is daarvan onderdeel. Door middel van elektronisch bestellen en factureren zijn voor de rijksoverheid en haar leveranciers aanzienlijke besparingen te realiseren. Via een portal of standaardisatie van berichtenverkeer kan inkoop- en betaalinformatie vervolgens worden overgezet naar de systemen waarmee individuele onderdelen van de rijksoverheid werken.

Het blijkt lastig om binnen de overheid tot concrete afspraken over standaardisering van het inkoopproces te komen. Binnen de verschillende organisaties blijkt er vaak weerstand te bestaan. De achtergrond daarvan lijkt vaak de gedachte te zijn dat bestaande ingeregelde processen in het kader van een standaardisering overboord moeten worden gezet. Het is echter maar de vraag of dat ook daadwerkelijk het geval is. Op dit terrein is dan ook nog het nodige zendingswerk te verrichten.

Eilander vertelt dat binnen de rijksoverheid op dit moment al bij vijf departementen kleinschalig elektronisch wordt besteld. Het is de bedoeling de ervaringen uit deze pilot te gebruiken om op termijn te komen tot een rijksbrede uitrol van elektronisch inkopen.

zo snel mogelijk papieren factuur

jaarlijkse besparing van tien miljard euro

van een elektronische factuur: kost gemiddeld €6 per stuk, terwijl de papieren tegenhanger €30 kost. Als alle Europese bedrijven hun niet-consumptienota's elektronisch verwerken, zou dat hun in totaal ongeveer €2,40 mrd schelen.

Bedrijven besparen niet alleen op enveloppen en postzegels, maar vooral op arbeidskosten, doordat de bestelling automatisch kan uitmonden in een factuur. De papieren variant vereist daarentegen de inspanning van een administratief medewerker. Daarbij kunnen er fouten in de nota situeren, anders dan bij de automatisch gegenereerde factuur.

Bedrijven zijn wettelijk verplicht een rekening te sturen aan klanten. De fiscus zet een sanctie op verzuil. Alleen bedrijf geen rekening stuurt, komt het niet in

aanmerking voor btw-teruggave. Ook verspeelt het bedrijf dan het recht om de met de rekening samenhangende onkosten in mindering te brengen op de vennootschapsbelasting.

Zes jaar geleden werd een Europese richtlijn (kaderwet) van kracht waardoor alle lidstaten elektronische facturen moeten toestaan. Dat is een stap voorwaarts, zo stellen de twee Nederlandse ondernemingsorganisaties, maar de facturatie-regels tussen de lidstaten blijven verschillen. VNO-NCW en MKB-Nederland vinden daarom dat de kwestie met Europese regelgeving moet worden aangepakt. Eind volgend jaar gaat de Europese Commissie het functioneren van haar richtlijn rond facturering evalueren.

6 euro

Een elektronische nota wordt automatisch gegenereerd voor slechts een vijfde van dat bedrag

240 miljard

Volledig afstappen van papieren nota's bespaart Nederlandse bedrijven collectief €10 mrd en het Europese bedrijfsleven in totaal €240 mrd

Elektronisch factureren in Nederland

Elektronisch factureren in Nederland

2. Forum Standardisatie

Gerard Hartsink is werkzaam bij ABN-AMRO. Hij is nationaal en internationaal op veel terreinen actief die het betalingsverkeer en ook het elektronisch factureringsverkeer omvatten. Onder meer is hij lid van het Forum Standardisatie (waar hij optreedt als sponsor voor het onderwerp elektronisch factureren), bestuurslid ECP-NL, voorzitter van de European Payments Council, Board Member van de Euro Banking Association (onder meer e-Invoicing) en voorzitter van ISO20022 (betalen en e-Invoicing). Nico Westpalm van Hoorn is voorzitter van het Forum.

Hartsink heeft de ontwikkelingen op het gebied van SEPA (Single Euro Payments Area) geschetst. Met SEPA zullen de Europese banken op uitdrukkelijk verzoek van de Governing Council van de ECB en van de Europese Commissie (inmiddels is er een goedgekeurde Payment Services Directive geaccordeerd) één betalingsruimte realiseren voor Euro's voor automatische incasso, overboekingen en pinnen binnen de hele Europese Unie. Naast het realiseren van een geharmoniseerde betalingsruimte willen de banken met name op verzoek van MKB Europa (UEAPME) en de Europese Commissie (DG Enterprise en DG Internal Market) ook value added services gaan aanbieden. Daarbij wordt onder meer gedacht aan e-Facturen: zo wordt bijvoorbeeld een op SEPA aansluitend Rulebook met business rules en standaards voor facturering ontwikkeld. Volgens Hartsink hebben MKB Europa en de Europese Commissie daarvan grote verwachtingen. Idealiter kunnen de banken (en andere potentiële invoice service providers) het bedrijfsleven (met name MKB) via dergelijke value added services het

format. Implementatie en onderhoud zijn in dat geval al snel tijdrovend en kostbaar.

Hendriks meent dat de weg naar standaardisatie via een bedrijfsstak loopt. De reden hiervoor is dat standaardisatie begint met het definiëren van de verschillende processen binnen een bedrijfsstak. De inhoud van berichten is daarvan vervolgens een afgeleide. Ook is een organisatie nodig die sturing kan geven aan ontwikkelingen en afspraken zonodig kan afdwingen. Zo'n 'TNT Post' maakt de implementatie van standaarden eenvoudiger en het gebruik daarvan logischer.

Het is volgens Hendriks wel duidelijk dat de hier geschetste aanpak enorme inspanningen van de deelnemende bedrijven zal vergen. De gedefinieerde standaarden zullen ook onvermijdelijk tot aanpassingen in de interne bedrijfsprocessen leiden. Ook zijn aanpassingen van de inrichting nodig om elektronische berichten aan te kunnen maken en die met de buitenwereld te kunnen uitwisselen.

Hendriks ziet voor de overheid 'slechts' een rol als aanjager. Daarbij is in ieder geval van groot belang dat de regelgeving wordt vereenvoudigd. Uniformiteit binnen de Europese Unie is in dat verband cruciaal.

9. DSM

Hans Hendriks is projectleider e-business bij DSM. Hendriks vertelt dat DSM positieve ervaringen heeft met elektronisch factureren, met name binnen de chemische industrie. Daarbij is DSM zeer gebaat bij een door CIDX (Chemical Industry Data Exchange) gedefinieerde standaard voor de chemische industrie. CIDX is een non-profitorganisatie die is opgezet door de chemische industrie met als doel door middel van standaardisatie de kosten van het elektronische berichtenverkeer te verlagen en het berichtenverkeer te beveiligen. Daarbij zijn de bedrijfsprocessen binnen de chemische industrie als uitgangspunt genomen.

Verder is cruciaal dat het berichtenverkeer wordt afgehandeld via een zogenoemde hub. Dit is een organisatie die als 'linking pin' optreedt tussen de verzendende en ontvangende partij. Berichten worden door de verzendende partij aan de hub aangeboden, de hub zorgt zonodig voor de vertaling van het bericht naar het door de ontvanger gebruikte format en zendt het bericht door naar de geadresseerde. De hub maakt gebruik van de processen en berichten zoals die door CIDX zijn beschreven, maar voegt daar een aantal spelregels aan toe die zijn ontstaan uit overlegstructuren met de deelnemende partijen.

Volgens Hendriks zijn de ervaringen met elektronisch factureren minder positief als bedrijfsprocessen met handelspartners onduidelijk zijn of als er 'open' standaarden worden gebruikt waarbij definitie en functie tussen de twee partners moeten worden afgesteld. In dat geval ontstaat per relatie een specifiek procesmodel en bericht-

factureringsverkeer uit handen nemen. Groot voordeel daarbij is dat de ontwikkelde standaarden niet een nationaal karakter hebben, maar internationaal (zoals ISO, UN/CEFACT) zijn.

In dat verband waarschuwt Hartsink voor een Nederlandse Einzelgang. Het op korte termijn ontwikkelen van een Nederlandse standaard heeft namelijk het gevaar in zich dat Nederland een eiland wordt zonder aansluiting op het omringende buitenland. Hartsink illustreert het internationale belang voor Nederland met de CBS-cijfers van de Nederlandse exportquote en importquote ten opzichte van het Bruto Nationaal Product. Uiteindelijk zou het een gemiste kans blijken als er niet gekozen wordt voor een internationale standaard. Volgens Hartsink dreigt een dergelijke situatie zich in Denemarken – (toevoeging auteur van dit verslag: dat inmiddels nationaal het gebruik van UBL 0.7 (OIOXML) voor factureringsverkeer met de overheid verplicht heeft gesteld) – voor te doen. Uiteindelijk zal dit volgens Hartsink betekenen dat tot nog toe gedane investeringen gevolgd zullen moeten worden door een nieuwe investeringsronde om alsnog de aansluiting bij de Europese ontwikkelingen te vinden.

Omdat het Forum Standaardisatie zeer nauw betrokken is bij elektronisch factureren, is de afspraak gemaakt dat Nico Westpalm van Hoorn bij de vervolggesprekken zou aanschuiven.

Elektronisch factureren in Nederland

Elektronisch factureren in Nederland

3. Platform Elektronisch Factureren (ELFA)

Friso de Jong is oprichter en voorzitter van het Platform Elektronisch Factureren (Platform ELFA). Platform ELFA is een impuls om de adoptiegraad van elektronisch factureren te verhogen. Een groot aantal partijen –banken, softwareontwikkelaars, service providers, intermediairs– die actief zijn op het gebied van elektronisch factureren en geautomatiseerde factuurverwerking, heeft zich aangesloten bij Platform ELFA. Daarnaast heeft Platform ELFA de intentie om samen te werken met meerdere partijen, die belangen behartigen in het kader van elektronisch factureren en geautomatiseerde factuurverwerking. De Jong spreekt hier op eigen titel en niet namens de leden van het Platform.

De Jong constateert dat elektronisch factureren door een aantal factoren niet goed van de grond komt. Dit komt vooral doordat er bij –toekomstige– gebruikers onzekerheid bestaat over de wijze waarop elektronische factureren kan worden toegepast. Deze onzekerheid kan worden weggenomen door een aantal maatregelen:

- het wegnemen van koudwaterrees bij gebruikers door eenduidiger beeldvorming vanuit de leveranciers, door te denken vanuit de gebruiker en zijn ontvangers;
- door een structureel overleg met de Belastingdienst waarbij gezocht wordt naar duurzame oplossingen;
- rekening houden met internationale ontwikkelingen.

software aangemaakt bericht bij de VANS worden ingeleverd. Ook kan gebruik worden gemaakt van een internetportaal waar de facturarinformatie online kan worden ingevoerd.

Bedrijven die gebruik willen blijven maken van een papieren factuur kunnen deze naar een 'read-in bureau' sturen. Dit zijn commerciële partijen die in opdracht en voor rekening van de Deense overheid papieren facturen inlezen en overzetten naar een elektronisch bericht. Dit bericht wordt vervolgens via de VANS-providers bij de geaddresseerde aanboden.

Elektronisch factureren aan de overheid is in Denemarken volgens een strak tijdpad van ongeveer een jaar ingevoerd. Aanvankelijk was er een aantal aanloopproblemen die ertoe leidden dat de definitieve introductie met een aantal maanden werd uitgesteld. Inmiddels verloopt het berichtenverkeer echter soepel.

En dan is er nog een heel interessante ontwikkeling: het blijkt dat bedrijven sinds begin 2007 ook onderling elektronische facturen beginnen uit te wisselen. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de infrastructuur die in 2004/2005 werd ontwikkeld voor het factureringverkeer met de overheid. Deze maakt het onderlinge factureringverkeer tussen bedrijven zonder hoge meerkosten mogelijk.

Elektronisch factureren in Denemarken

In januari van dit jaar is een delegatie van de ministeries van Financiën en Economische Zaken, de Belastingdienst en GBO Overheid in Denemarken geweest om te horen over de daar met elektronisch factureren opgedane ervaringen.

De Deense overheid heeft met ingang van 1 januari 2005 de wettelijke verplichting geïntroduceerd dat alle aan de overheid gerichte facturen elektronisch moeten worden aangeboden. Tot de overheid worden niet alleen onderdelen van de nationale overheid gerekend, maar ook lokale overheden en bijvoorbeeld scholen. Als standaard is gekozen voor Universal Business Language 0.7 (UBL 0.7, ook wel OIOXML genoemd).

Het transport van facturen wordt verzorgd door vijf VANS-providers ('value added network service providers'). Deze zorgen desgewenst ook voor de omzetting van het volgens een bepaalde standaard aangeboden elektronische bericht naar het juiste (UBL-)format. Een van de VANS-providers is aangewezen als postbus voor de verschillende overheidsinstanties. De andere VANS-providers bieden hun berichten bij deze postbus aan. De aanbieders van elektronische factuurberichten betalen hun VANS-provider voor de geleverde diensten.

Bedrijven kunnen hun facturen op verschillende manieren aanbieden bij hun VANS-provider. Zo kan een door de eigen

In dat verband is de factor tijd van belang: de komende jaren zal de koudwatervrees weliswaar verdwijnen, maar zonder positieve impulsen duurt dat waarschijnlijk te lang.

De Jong meent dat een standaard ook zou kunnen helpen met een versnelling in het gebruik van elektronisch factureren en geautomatiseerde factuurverwerking, maar dat de discussie daaromtrent en de ontwikkeling van een standaard op zichzelf weer belemmerend kan werken. Daarom voelt De Jong veel voor een praktische aanpak. Deze praktische aanpak houdt in dat er instrumenten worden ontwikkeld waardoor bovenstaande belemmeringen sectorgewijs worden weggenomen. Voor wat betreft een standaard zou dat kunnen inhouden dat er een specialis komt van de XML Audit File, die als factuurbericht mag worden toegepast, waarbij door marktpartijen effectief kan worden gereageerd op internationale ontwikkelingen.

De overheid zou daarnaast ook een positieve impuls kunnen geven, bijvoorbeeld door het mogelijk te maken dat aan de overheid gerichte facturen voortaan langs elektronische weg kunnen worden ingediend. Daarbij zou in principe elk elektronisch bericht geaccepteerd kunnen worden en intern zonodig naar het juiste format worden omgezet. Ook het opzetten van pilots kan ertoe leiden dat elektronisch factureren een bredere ingang vindt bij marktpartijen.

Ten slotte is het volgens De Jong belangrijk in de gaten te houden dat de weerstanden die nog overwonnen moeten worden zich voor een deel op het emotionele vlak bevinden. Daar moet bij activiteiten terdege rekening mee worden gehouden.

Uitglicht: Elektronisch factureren in Denemarken

Elektronisch factureren in Nederland

4. VNO-NCW

Janny Kamp bereidt bij VNO-NCW een bestuursstandpunt voor over elektronisch factureren. Aanleiding daarvoor zijn de discussies op nationaal en internationaal niveau over de vraag hoe belemmeringen kunnen worden weggenomen. Die belemmeringen hebben niet alleen met wetgeving te maken, maar ook met het ontbreken van een internationale open standaard voor elektronisch factureren. Wat het standaardiseringsvraagstuk betreft, heeft VNO-NCW op voorhand gezegd het van wezenlijk belang te vinden dat Nederland geen nationale koers gaat varen.

Het standpunt – over o.a. het standaardiseringsvraagstuk van – elektronisch factureren bij VNO-NCW was op het moment van ons gesprek nog in wording. Met het oog daarop gaat VNO-NCW de meningen in de ledenkring peilen. Afgesproken is dat wij door VNO-NCW over de uitkomst worden geïnformeerd.

VNO-NCW en MKB-Nederland hebben in september een notitie over elektronisch factureren opgesteld waarin een standpunt is neergelegd. De notitie is op 4 oktober '01 door het Dagelijks Bestuur van VNO-NCW goedgekeurd. Op 1 november a.s. komt de notitie in het Algemeen Bestuur aan de orde. De tekst van het standpunt is hierna integraal opgenomen.

Elektronisch factureren in Nederland

8. SMDG en ECT

Simon Spoormaker is voorzitter van SMDG (User Group for Shipping Lines and Container Terminals). Joop Wendel is werkzaam bij ECT. Beide zijn al vele jaren betrokken bij de standaardisering van documenten voor het containervervoer. SMDG heeft daarvoor een set berichten ontwikkeld die als wereldwijde UN/CEFACT-standaard voor containervervoer geldt. In de set is ook het factureringsbericht gespecificeerd. De containersector is daarmee een absolute voorloper in de wereld.

De in SMDG-verband ontwikkelde berichtenset wordt op korte termijn vastgesteld en ingevoerd¹. De berichtenset zal vervolgens voor een periode van drie tot vijf jaar worden gebruikt. Pas daarna zal worden gekeken of er aanpassingen in de set gewenst zijn.

De belangrijkste vraag van Spoormaker en Wendel is in hoeverre de wetgeving op het gebied van de omzetbelasting het gebruik van elektronische facturen toestaat. De Wet op de omzetbelasting 1968 is een aantal jaren geleden aangepast om elektronisch factureringverkeer mogelijk te maken. Het in SMDG-verband overeengekomen format zal naar alle waarschijnlijkheid kwalificeren onder de 'derde methode' zoals die in de wet is vastgelegd.

Afgesproken is dat de Belastingdienst op korte termijn het initiatief neemt voor een gesprek met ECT zodat een en ander in overleg verder kan worden uitgewerkt.

¹ De berichtenset is inmiddels op 2 oktober '01 voor een periode van drie jaar vastgesteld. De set is gepubliceerd op www.smdg.org.

verzekerd dat de Nederlandse ontwikkelingen aansluiting houden bij de ontwikkelingen op het internationale terrein.

Standpunt VNO-NCW en MKB-Nederland

[Op grond van een uiteenzetting van ontwikkelingen op het gebied van elektronisch factureren] nemen VNO-NCW en MKB-Nederland het volgende standpunt in:

Wetgeving

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn van mening dat op Europees niveau maatregelen genomen moeten worden die leiden tot uniforme factureringsregels in de lidstaten. Een uniformering heeft voor de elektronische factuur in het bijzonder tot gevolg dat er uniforme eisen gaan gelden voor het waarborgen van de authenticiteit en de integriteit van de elektronische factuur.

Verder dient bij verzoeken van ondernemers om teruggave van in het buitenland betaalde BTW (zogenoemde 8^e en 13^e Richtlijn verzoeken) naast de papieren factuur ook de elektronische factuur geaccepteerd te worden.

Belangrijke voorwaarden voor de uniformering zijn dat de administratieve en financiële lasten van het Europese bedrijfsleven niet toenemen en dat de belastingdiensten van de lidstaten over adequate middelen beschikken om elektronische facturen te controleren. De nationale belastingdiensten werken in het kader van FISCALIS – een communautair actieprogramma met het oog op een betere werking van de indirecte–

belastingstelsels van de interne markt – samen aan het project 'auditing of electronic invoicing'.	<p><i>Standaardisering</i></p> <p>VNO-NCW en MKB-Nederland steunen de volgende voorstellen in het door de EC in juli 2007 gepresenteerde rapport van een informele werkgroep van deskundigen uit het bedrijfsleven:</p> <p>a. de vorming van een European Electronic Invoicing (EEI) Framework;</p> <p>b. de ontwikkeling van een niet-verplichte internationale open standaard voor elektronisch factureren en de archivering daarvan in een samenwerkingsverband van UN/CEFACT en ISO, welke standaard toegankelijk moet zijn voor zowel grote ondernemingen als het MKB;</p> <p>c. de vorming van een EEI Steering Committee, waarin beleidsmakers en deskundigen (ook uit het bedrijfsleven) zitting nemen om gezamenlijk de belemmeringen voor elektronisch factureren aan te pakken.</p> <p>VNO-NCW zal dit standpunt zowel nationaal als internationaal in besluitvormingstrajecten inbrengen en zal, waar mogelijk en gewenst, in die trajecten participeren. Tevens zal VNO-NCW initiatieven ondersteunen c.q. nemen om meer bekendheid te geven aan de mogelijkheid van elektronisch factureren.</p> <p>september 2007</p>
--	--

7. Unilever

Jos Beerepoot is fiscalist bij Unilever. Unilever heeft de inkoop binnen Europa gecentraliseerd door het invoeren van één supply chain en één ondersteunend systeem. Daarbij wordt gebruik gemaakt van elektronische facturen. Bij de inrichting van het factuurbericht heeft men zich binnen Unilever de vraag gesteld welke EU-lidstaat de strengste eisen stelt. Dat bleek Duitsland te zijn. Er is daarom voor gekozen de Duitse eisen als standaard te gebruiken. Het gaat daarbij zowel om het format van het bericht als de wijze van verzenden (netwerkinrichting/beveiliging). Daarmee voldoet het factureringverkeer in alle lidstaten aan de gestelde eisen. Dit is werkbaar, maar eigenlijk wel zuur voor bedrijfssonderdelen in landen waar de wetgeving soepeler is dan de Duitse.

In landen buiten Europa waar nog niet met elektronische facturen mag worden gewerkt, wordt volgens Beerepoot gebruik gemaakt van EDI-berichten die worden gevolgd door een papieren factuur.

Beerepoot is niet bekend met de standaard zoals die in Denemarken wordt gebruikt, maar weet wel dat de Scandinavische landen over het algemeen heel efficiënt plegen te opereren.

Voor de toekomst voorziet Beerepoot dat de ontwikkelingen rond SEPA van belang zullen zijn. Daarnaast is het goed om in het oog te houden welke ontwikkelingen zich in grote Europese landen (Duitsland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, Italië) voordoen en daarbij aansluiting te zoeken. Alleen op die manier kan volgens Beerepoot worden

6. Multinational X

Er is gesproken met de fiscalist en IT-architect (die zich o.a. bezig houdt met invoicing) van een grote multinational. Binnen deze multinational is de inkoopfunctie op dit moment nog grotendeels decentraal bij de verschillende bedrijfsonderdelen belegd. In de praktijk betekent dit dat slechts een gedeelte van de processen gestandaardiseerd is. Waar al met elektronische berichten wordt gewerkt, worden deze in veel gevallen nog steeds gevolgd door een papieren bevestiging. Er wordt gekeken hoe verder gestandaardiseerd kan worden, zowel aan de inkoop- als aan de verkoopkant. Dit gebeurt o.a. door het invoeren van GSIXML als berichten standaard. Voor deze multinational is het van belang dat gekozen standaardis pan-Europees en op een wereld niveau geaccepteerd zijn.

In de visie van deze multinational is een van de oorzaken voor het niet van de grond komen van het elektronisch factureren in Nederland dat er geen algemeen (fiscaal) geaccepteerde standaard is. Het gezamenlijk vaststellen van een standaard zou in dit verband een aanzienlijke stap kunnen betekenen om elektronisch factureren daadwerkelijk van de grond te krijgen.

5. Hoofdbedrijfschap Detailhandel (HBD)

Geert Vermeer is voorzitter, Eduard van de Lustgraaf directeur van het Hoofdbedrijfschap Detailhandel (HBD). Vanuit de detailhandel bekeken is hun conclusie dat ondernemers op zichzelf genomen wel met elektronisch factureren aan de slag willen. Het verzenden en ontvangen van facturen behoort echter niet tot het 'echte ondernemen' en heeft daarom niet de directe interesse van de ondernemer. Bovendien is het aantal facturen waarmee een detailist te maken heeft relatief beperkt. Deze factoren leiden ertoe dat een detailist niet het overzicht heeft welke voordelen met elektronisch factureren zijn te behalen.

Hun tweede constatering is dat het zwaartepunt van het administratieve proces van een detailist niet ligt bij de factuur; de pakbon speelt een veel belangrijker rol, omdat deze rechtstreeks is gekoppeld aan de inkomende goederenstroom. Aan de hand van de pakbon wordt een bestelling gecontroleerd en worden eventuele onregelmatigheden gecorrigeerd. Vanuit het perspectief van de detailhandel is het dan ook essentieel dat elektronisch factureren zich niet concentreert op de factuur, maar dat het hele logistieke proces wordt afgedekt. De pakbon bevindt zich in het hart daarvan, terwijl de factuur uiteindelijk alleen het financiële sluitstuk is.

Een interessante ontwikkeling is dat er inmiddels intermediairs in de markt zijn die diensten aanbieden waarmee de administratieve begeleiding van het goederenproces kan worden geautomatiseerd. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om een leverancier langs elektronische

Elektronisch factureren in Nederland

weg door te geven dat bepaalde goederen in een bestelling ontbreken.

Ook wordt er voor gezorgd dat verschillende leveringen bijvoorbeeld maandelijks in één keer via één afrekening worden afgehandeld. De inzet van elektronisch factureren zou goed op dit proces kunnen aansluiten. Om elektronisch factureren in de detailhandel van de grond te krijgen is het dan ook essentieel om de nu reeds functionerende intermediairs een belangrijke rol te geven.

Vanuit het perspectief van HBD zou een door de overheid verplicht gestelde standaard een enorme impuls voor elektronisch factureren kunnen betekenen. De nu nog over de te volgen standaard bestaande onzekerheid wordt daarmee immers weggenomen.

Afgesproken is op korte termijn te kijken naar de mogelijkheden om binnen de detailhandel een of twee pilots op te zetten waarbij elektronisch factureren kan worden beproefd.

Elektronisch factureren in Nederland

Betere zorg door e-pakbon

Als eerste apotheek in Nederland nam Kring-apotheek De Willemsbeek deel aan een project om de elektronische pakbon in te voeren in de apothekerstranche. Nu, anderhalf jaar later, boekt deze relatief kleine apotheek een kwartier tijdwinst per dag op alleen het inboeken en is het fout-percentage geminimaliseerd. De totale tijdwinst is dus nog groter. 'De kwaliteit van onze dienstverlening is verbeterd doordat we meer tijd hebben voor de klant, maar ook doordat we veel nauwkeurriger werken', vertelt beherend apotheker Roland Wybrands. Inmiddels maken ruim 180 apotheken die bij Alliance Healthcare bestellen er nu gebruik van. Het invoeren van de e-pakbon was een belangrijk onderdeel van de automatisering van het gehele logistische traject van Kring-apotheek De Willemsbeek. En nog niet alle mogelijkheden zijn uitgenut. Wybrands: 'In de e-pakbon is al een functionaliteit ingebouwd om de vervaldatum van geneesmiddelen te registreren, iets wat we nu nog handmatig doen. Er is dus nog meer tijdwinst te halen.'

Uitgelicht: Betere zorg door e-pakbon

Bron: Ketens, samenwerking en efficiency, september 2007